

CURSO 2023-2024

PROGRAMA DA BIBLIOTECA ESCOLAR

Bibliotecas
escolares
de Galicia

IES RAMÓN OTERO PEDRAYO

A CORUÑA

Táboa de contido

1. Introducción	2
2. Análise do contexto	2
2.1. Organización e xestión da biblioteca	2
2.2. Formación de persoas usuarias	3
2.3. Contribución ao desenvolvemento das competencias do alumnado	3
2.4. Fomento da lectura	4
3. Obxectivos	4
4. Procedemento de seguimento, avaliación, modificación e difusión do plan.....	6
5. Anexo 1: Normas de uso da biblioteca escolar	7

1. Introducción

Tal e como recolle o Proxecto Lector de centro a biblioteca escolar debe entenderse como o centro de recursos para a lectura, a información e a aprendizaxe, sendo polo tanto o lugar idóneo para a formación de usuarios e o fomento da lectura. E como tal, debemos promover o seu uso en todas as áreas, con actividades habituais e periódicas que favorezan a adquisición de todas as competencias básicas do noso alumnado.

A biblioteca escolar debe ser tamén un elemento estratéxico para a innovación educativa e para a dinamización da vida cultural do centro. Serve de canle para a integración das tecnoloxías da comunicación e o acceso ás mesmas independentemente do estrato social de procedencia.

Debemos entender a biblioteca como centro de recursos e formación de lectores competentes, promovendo a colaboración e a participación de todos os membros da comunidade escolar, coa finalidade de favorecer un ambiente lector e fomentar o gusto pola lectura entre o noso alumnado. Para iso, é necesario poñer ao seu alcance todos os recursos dos que dispoñemos para que poidan ter acceso ao meirande número de medios bibliográficos, documentais, informáticos, audiovisuais, etc., actuando como factor de compensación social entre o alumnado.

2. Análise do contexto

2.1. Organización e xestión da biblioteca

A Biblioteca do IES Ramón Otero Pedrayo está situada na planta baixa do instituto e ten accesibilidade para persoas con discapacidade. A superficie da biblioteca é de 90 m², repartidos actualmente en catro zonas:

- Dúas áreas de lectura informal e lecer, con sofás e cadeiras, nas que adoitamos ter diversos materiais: cómics, prensa, revistas de distinta temática, etc.
- Unha zona de traballo e procura de información con 4 ordenadores con conexión a Internet a disposición do alumnado.
- Unha mesa ampla de estudo para que o alumnado poida repasar para os exames, facer deberes, traballos en grupo ou para reunións do Club de Lectura.
- Unha zona con mesas pequenas para xogos de mesa.

Ademais do ordenador principal (que é de uso exclusivo do profesorado do equipo de biblioteca), contamos con outro ordenador que normalmente xestiona o equipo de alumnado voluntario da biblioteca para realizar os préstamos e devolucións dos libros.

En canto á xestión dos fondos de biblioteca, o curso pasado realizouse a migración ao novo sistema de xestión KOHA e seguimos as normas da CDU, adaptándoas á situación concreta da biblioteca.

A biblioteca está atendida por un equipo específico, formado por un/ha coordinador/a e varios profesores de apoio (preferiblemente de distintos departamentos) con horas de garda asignadas no seu horario que dependen da dispoñibilidade horaria do centro. Este equipo é o encargado de planificar as distintas actividades ou exposicións en colaboración coa Dirección e os distintos departamentos e de avaliar os resultados e facer propostas de mellora na memoria final de curso.

A biblioteca está aberta unicamente durante os recreos, aínda que tamén se emprega para actividades lectivas baixo reserva. Nestes últimos anos tentamos converter a biblioteca nun lugar agradable e atractivo, nun espazo onde desenvolver diferentes tipos de actividades culturais e educacionais e, por último, no xerme a partir do cal se desenvolva nos alumnos o hábito lector.

2.2. Formación de persoas usuarias

Como xa indicamos no Proxecto Lector de centro, na sociedade actual somos receptores de cantidades inxentes de información a través dos medios comunicación de masas, como internet, e en modos tamén diversos, non sempre inocuas ou do noso particular interese. O noso alumnado e nós mesmos como profesores, debemos adaptarnos a este cambio permanente e a este bombardeo de información, polo que todos temos que estar capacitados para aprender por nós mesmos e durante toda a vida.

Partindo desta necesidade, cobra gran importancia educar ao noso alumnado nos seguintes aspectos:

- Dominio das habilidades necesarias para o acceso e procura da información, calquera que sexa o seu soporte.
- Desenvolvemento de habilidades para avaliar, extraer, sintetizar e utilizar a información de diferentes fontes e medios.
- Uso da información para ampliar o coñecemento persoal e a formación en valores así como o coñecemento mediante a lectura dos valores e crezas doutros.
- Uso crítico da información e saber seleccionar aquela que merece a pena porque nos é necesaria ou simplemente para gozar con ela.

Por todo iso, a biblioteca debe ser un lugar onde aprender estas habilidades básicas, proporcionando ao noso alumnado actividades e recursos que melloren a súa competencia dixital e a súa capacidade crítica.

Neste senso, o equipo da biblioteca ten un labor non só técnico senón tamén pedagóxico, ofrecendo ao alumnado todas as oportunidades para o uso axeitado das fontes de información e o acceso á lectura como forma de lecer e medio de enriquecemento persoal, exercendo o papel de mediador no proceso lector e favorecendo a formación dos usuarios.

2.3. Contribución ao desenvolvemento das competencias do alumnado

A biblioteca escolar pretende ser a principal fonte de recursos do centro e polo tanto é imprescindible a actualización e provisión do material necesario para poñer en marcha o Proxecto Lector e para dotar aos distintos departamentos dos fondos documentais que lles faciliten o seu labor docente. É un compromiso da nosa biblioteca escolar dispoñer dun mínimo de exemplares das lecturas que aparecen nas programacións didácticas do profesorado ata onde nos sexa posible. Xa que logo, pedirase aos distintos departamentos a súa colaboración para que a adquisición destes fondos sexa axeitada para a súa práctica docente.

Todas as actividades propostas pola biblioteca escolar estarán enfocadas á adquisición das competencias básicas do alumnado, non só a competencia lingüística asociada ao hábito lector. Tentaremos ofertar un amplo repertorio, que inclúa actividades creativas, culturais, de carácter científico e/ou matemático, etc.

2.4. Fomento da lectura

A lectura é un concepto amplo, multimodal e multimedia, pero en calquera caso esixe comprensión e construción de significados. A competencia lectora (ler e escribir) está intimamente ligada ao pensamento reflexivo (reflexionar e crear), e esta conxunción é a que nos permite dende a lectura de calquera texto, literario ou de outra índole, a adquisición de habilidades de acceso á información e ao coñecemento.

Son múltiples as prácticas lectoras, en referencia á diversidade de textos, xéneros, situacións comunicativas e soportes. Conseguir que os nosos alumnos e alumnas sexan lectores competentes, supón un reto e implica poñer á súa disposición recursos para a aprendizaxe e para o seu desenvolvemento persoal e social.

Xa que logo, consideramos fundamental crear oportunidades de lectura na práctica docente en todas as áreas, insistindo na lectura como ferramenta para o acceso á aprendizaxe e ao coñecemento, ademais de como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.

Tamén resultan estimulantes para o noso alumnado os concursos de creación literaria e/ou artística que contribúen a mellorar a escritura, favorecendo a expresión escrita nas distintas linguas que se estudan no noso centro.

Así mesmo, adquire especial relevancia seguir ofertando encontros con escritores/as para fomentar a interacción cos autores/as e a reflexión sobre o proceso creativo.

Finalmente, como vén sendo habitual na nosa biblioteca, continuaremos desenvolvendo o hábito lector dos nosos alumnos e alumnas a través do Club de Lectura “Bibliotero”, propoñendo temáticas e formatos diversos.

3. Obxectivos

Os obxectivos principais e as liñas de actuación previstas para desenvolvelos durante este curso escolar serán os que se citan a seguir:

Obxectivos	Liñas de actuación
Fomentar o hábito lector	Continuar co Club de lectura “Bibliotero”, con dous ou tres novos grupos.
	Facer recomendacións lectoras a través da nosa conta de Instagram (fotos por temáticas, efemérides, novidades, lecturas en voz alta, <i>booktrailers</i> , etc.).
	Traer a un booktuber coñecido para motivar ao noso alumnado a crear <i>booktrailers</i> para a nosa conta de Instagram (de ser posible).
	Acoller charlas con escritores para que o noso alumnado poida comprender o proceso de creación literaria.
Dinamizar a biblioteca escolar	Contribuír á actualización do Proxecto Lector de centro.
	Colaborar cos demais departamentos na realización de actividades conxuntas en relación

	<p>cos distintos proxectos de centro, especialmente aqueles nos que se integre a investigación e a lectura e nos que teñan un peso importante os recursos da biblioteca.</p> <p>Dar visibilidade ás nosas actividades a través das redes sociais.</p> <p>Realizar unha visita inicial a todos os grupos durante o mes de setembro, para informar do proxecto da biblioteca para este curso 2023-2024.</p> <p>Recuperar algunha ruta literaria fóra da cidade, como saída extraescolar.</p>
<p>Organizar o espazo físico da biblioteca e a xestión dos fondos</p>	<p>Seguir coa compra e catalogación de novos materiais axeitados ás necesidades do noso alumnado.</p> <p>Renovar os estores das ventás e substituír o projector para contar cun espazo audiovisual en condicións.</p> <p>Continuar co expurgo e reubicación de fondos para optimizar o espazo dispoñible.</p> <p>No caso de dispor de orzamento, cambiar os equipos informáticos que temos a disposición do alumnado.</p> <p>Mellorar a formación do profesorado do equipo de biblioteca no novo sistema de xestión KOHA</p> <p>Continuar coa dixitalización dos fondos dos departamentos, propoñendo na CCP a elaboración dun inventario común.</p>
<p>Favorecer a formación de usuarios</p>	<p>Continuar co noso grupo de voluntariado da biblioteca.</p> <p>Realizar unha visita de acoillida ao alumnado de 6º de Primaria dos colexios adscritos para amosarlles o funcionamento da nosa biblioteca.</p> <p>Promocionar as actividades propostas pola biblioteca municipal González Garcés e o Forum Metropolitano entre o noso alumnado para darlles a coñecer estes centros.</p> <p>Incidir na alfabetización informacional, mellorando o noso apartado de recursos na Aula Virtual do centro, para que o alumnado dispoña de directrices, estratexias e consellos para mellorar a súa competencia de uso de diferentes medios, procura e tratamento da información, selección de contido con sentido crítico e produción de textos en distintos formatos.</p> <p>Propoñer un día á semana de titoría na biblioteca con profesorado especializado para aclarar dúbidas e poñer en práctica o aprendido nos vídeos titoriais da Aula Virtual.</p> <p>Continuar promocionando o uso da aplicación</p>

	BEGA-ELBE, así como outras plataformas de lectura dixital como Galizale, para que o noso alumnado adquira competencia no seu manexo.
Contribuír ao desenvolvemento das competencias básicas do noso alumnado e á mellora da convivencia	Mercar máis xogos de mesa que fomenten a adquisición de habilidades básicas e coñecementos de cultura xeral (tipo Trivial, Scattergories, Pasapalabra, xogos de lóxica, etc. nas súas edicións junior).
	Convocar un concurso literario e/ou artístico, que este ano podería versar sobre un relato curto co instituto como protagonista principal.
	Ofertar diversos talleres ao longo do ano escolar, de ser posible un por trimestre ou por mes (sobre reciclaxe creativa, experimentos no laboratorio, debuxo, actividades manuais, etc.).

4. Procedemento de seguimento, avaliación, modificación e difusión do plan

Os criterios de avaliación están relacionados co grao de consecución dos obxectivos propostos. Para valoralos usaremos unha táboa de seguimento con indicadores de logro:

Obxectivos para este curso escolar	Sen comezar	En proceso	Realizado

Ademais utilizaremos as estatísticas dispoñibles no programa KOHA, así como diversas enquisas para o alumnado e o profesorado, dispoñibles na nosa propia sección da biblioteca escolar na Aula Virtual do centro.

Na última reunión do equipo de biblioteca recollerase a información obtida cos instrumentos sinalados e realizaranse propostas de mellora que se incluírán na memoria anual e servirán como punto de partida para a elaboración das liñas prioritarias do seguinte curso.

No que respecta á difusión deste programa, cómpre sinalar que todos os plans relacionados coa biblioteca están a disposición da comunidade escolar a través da páxina web do centro, nun apartado propio.

A Coruña, 28 de setembro de 2023

Vº e prace da dirección

A coordinadora da biblioteca escolar

Asdo.: José Carlos Vázquez Suárez.

Asdo.: Ana Campos Rey.

5. Anexo 1: Normas de uso da biblioteca escolar

(actualizadas a 1 de setembro de 2023)

Normas xerais:

1. A biblioteca é un espazo compartido, daquela, debemos respectar a colocación e distribución do material para facilitar un bo uso da mesma.
2. Non está permitido nin comer nin beber na biblioteca.
3. O silencio é fundamental para unha boa concentración e un bo ambiente de traballo.
4. A biblioteca non é un lugar de castigo, senón un lugar para o estudo, o lecer e a procura de coñecemento.
5. O alumnado terá que seguir as normas e indicacións do profesorado de garda.

Empréstitos:

6. O horario de empréstito e de devolución será só no período de recreo.
7. Os materiais suxeitos a empréstito réxense polos seguintes criterios:
  - Libros de lectura (15 días).
  - Os DVD, CD e vídeos soamente poden ser levados as fins de semana e devolvelos o luns seguinte. No caso de ser levados ás aulas en horario lectivo polo profesorado deben ser devoltos ao rematar as sesións dedicadas ao seu visionado.
8. Cada alumno/a poderá levar ata un máximo de 3 libros ao mesmo tempo.
9. Para solicitar o empréstito do material, o alumnado deberá dirixirse ao profesorado de garda ou ao alumnado voluntario da biblioteca. Deberá proporcionarlle o nome do autor, o título do libro, o seu número de lector, así como o nº de rexistro do libro que desexa levar, que figura na parte superior dereita da primeira páxina.
10. Unha vez transcorridos os 15 días de prazo, se o/a interesado/a desexa prorrogar o empréstito, poderá facelo por outros 15 días máis, sempre e cando non haxa lista de espera por ese título. Soamente haberá unha única prórroga para facilitar o acceso ao material a outra persoa.
11. En caso de extravío ou deterioro do material emprestado, o/a responsable (o beneficiario do empréstito) terá que se facerse cargo da súa substitución por un exemplar novo.
12. A partir do 1 de xuño deixaranse de prestar libros para poder dispor dun tempo prudencial para revisar a lista de morosos e notificar posibles sancións, xa que todos os libros deberán ser devoltos á biblioteca **antes do 15 de xuño.**

Normas de uso dos ordenadores da biblioteca:

13. O alumnado non poderá utilizar os ordenadores asignados ao profesorado nin aos voluntarios. O ordenador da mesa do profesorado utilizarase soamente para xestión interna

da Biblioteca. Para eles están reservados os catro ordenadores situados baixo as ventás que terán as seguintes normas de uso:

- Para estes ordenadores rexen as mesmas normas que para o resto dos equipos informáticos do centro.
- Terán uso preferente deste servizo aqueles alumnos/as que non dispoñan de ordenador e/ou conexión a Internet na casa. Para iso, ao comezo de curso, confeccionarase unha lista co nome deste alumnado, a disposición do persoal da Biblioteca.
- O profesorado responsable da biblioteca controlará a utilización dos ordenadores, que só se poderán empregar para facer traballos e/ou consultar ou procurar información relacionada coa actividade académica, nunca para xogos.
- O persoal de biblioteca resérvase o dereito de finalizar a conexión a Internet dun alumno/a se o considera oportuno. O uso inadecuado deste servizo poderá supoñer a suspensión do mesmo.

MEDIDAS DE CONTROL NA BIBLIOTECA

No caso de non se cumpriren as condicións de uso do espazo da biblioteca:

- O profesorado de garda poderá expulsar da biblioteca ao alumnado disruptivo, que non cumpra coas normas de uso ou que moleste ao resto dos usuarios.
- A conduta disruptiva reiterada poderá dar lugar a unha sanción de privación de uso da biblioteca, cunha duración mínima dunha semana e máxima dun mes, que será comunicada aos pais/nais/representantes legais do/a alumno/a polo/a titor/a ou vía Abalar.

No caso de non se cumpriren as condicións de empréstito:

- O prestatario ten a obriga de devolver a obra á biblioteca, unha vez finalizado o prazo de empréstito, nas mesmas condicións en que a recibiu, polo que deberá informar ao persoal da biblioteca de calquera dano que observe no documento antes de que lle sexa prestado.
- A devolución de libros fóra de prazo será considerada conduta contraria ás normas de convivencia e corrixida cunha sanción: o/a alumno/a non terá dereito a máis préstamos mentres non devolva o exemplar.
- O usuario reincidente no deterioro ou non devolución dun libro poderá ser sancionado coa privación temporal da utilización deste servizo por un mínimo dun trimestre e un máximo do curso escolar. A sanción será imposta polo profesorado encargado da biblioteca e notificada aos pais/nais/titores legais polo/a titor/a ou vía Abalar. Para controlar as sancións,

funcionará unha lista de morosos, que debe ter en conta o profesorado encargado do servizo.

- O deterioro ou non devolución dun libro será causa de reposición, mediante a achega doutro exemplar igual ao deteriorado ou non devolto. De non ser así, o/a alumno/a incorrerá nunha falta grave, que será sancionada segundo contempla o NOFC (pago ou reposición polos representantes legais do alumnado) ademais de quedar excluído/a do programa de empréstitos para os sucesivos cursos escolares.
- **A partir do 15 de xuño** (último día para devolver os libros empréstados), procederemos a comunicarlles (vía Abalar ou vía telefónica) aos pais/nais/representantes legais dos alumnos e alumnas que non teñan devoltos os exemplares que deben entregalos **antes do 20 de xuño**.
- No caso de non facelo, terán que facerse cargo da substitución ou reintegro do prezo do libro extraviado, segundo o caso. Enviarase por correo certificado a sanción correspondente.

No caso de non se cumpriren as condicións de uso dos ordenadores:

- O profesorado de garda poderá privar do uso dos ordenadores ao alumnado que non observe as normas de uso indicadas.
- A reiteración no uso indebido dos ordenadores poderá dar lugar a unha sanción de privación de usar os mesmos, cunha duración mínima dunha semana e máxima dun mes.

Estas normas son susceptibles de cambiar ao longo do curso para adaptarse á casuística da biblioteca escolar.